

גבי קדשים, אם היתה, בהמה זו שהקדישה בטעות, בעלת מום — לא לקי, ואף אינה קדושה כלל⁽¹⁴⁸⁾, הואיל ואין פיו ולבו שוים, הרי הקדש בטעות ואינו הקדש.

ג. רבי יוחנן אומר: באומר תצא בהמת הקדש זו לחולין, ותכנס בהמת חולין זו תחתיה לקדושה.⁽¹⁴⁹⁾ ואותה בהמת הקדש תמימה היא, והאמת היא שאינה יוצאת לחולין ושתייהן קדושות כמו שאמרה התורה. אלא, שהוא טעה וסבור שהיא יוצאת לחולין כבעלת מום [כלומר, ⁽¹⁵⁰⁾ ידע

גבי תמורה, קדיש, נתפסת הקדושה, אף על פי שהיה שוגג, ואילו גבי קדשים, לא קדיש כלל, שהקדשו היה בטעות, ו"הקדש בטעות אינו הקדש".⁽¹⁴⁷⁾

ב. ריש לקיש ורבי יוחנן אמרו: כסבור לומר "תמורת עולה", וטעה, ואמר "תמורת שלמים". לישנא אחרינא: סבור לומר "שור שחור שיצא מביתי תחילה יהא תמורה תחת בהמת הקדש זו", וטעה, ואמר "שור לבן" — גבי תמורה, נתפסת התמורה, ולקי, ואילו

ומבאר הגרי"ז: הגמרא דנה בהבדל בין קדשים לתמורה באופן של טעות, כגון, אם רצה להקדיש אלא שטעה וסבור שהוא שחור והיה לבן, ואז נאמר הדין שהקדש בטעות אינו הקדש, ואילו בתמורה נתרבה שחלה התמורה. או כשרצה להמיר אלא שטעה וחשב שבהמה זו היא עולה והאמת שהיא שלמים — אבל בהיה לפניו בהמה אחת ורצה לומר "הרי זו עולה" ולהקדישה לעולה, ואמר "שלמים", אין זה טעות, ופשיטא שאינה קדושה כלל שהרי לא הקדישה כלל, שאין פיו ולבו שווין. ועיין שם.

149. הקשה הרש"ש: הרי אמרה המשנה לקמן [כו ב] שאם אמר "זו מחוללת על זו" — אין זו תמורה! ומה שונה אם אומר "תצא זו ותכנס זו"? ומתרחץ העולת שלמה: כשאומר "תצא זו", הרי אין בדבריו כלום, שאין בהמת הקדש יוצאת לחולין בלא מום ועל ידי פדיון דוקא. ובאומר "ותכנס זו" הריהו ממיר ככל תמורה. מה שאין כן כשאומר "זו מחוללת על זו" שאין זו לשון תמורה כלל.

150. על פי השיטה מקובצת.

147. זה לשון התוס' [בשיטה מקובצת]: כיון שאילו היה יודע שאסור להקדיש בעלי מומין לא היה מקדיש, ואין לך חרטה גדולה מזו ונדר ופתח עמו הוא!

וראו לצרף כאן דברי הרמ"ע מפאנו [שו"ת סימן פ"ב]: ודע! שאין שאלה לתמורה, לפי שהיא גזרת הכתוב "יהיה קודש", מכל מקום. וטעמא מאי נשאלים על ההקדשות אפילו להפקיע מידי מזבח, משום דחכם עקורי עקר והוי כאילו לא חלה עלייהו קדושה מעולם. [מה שאין כן תמורה] דהויא הקדש הבא מכח הקדש, והיא חמורה מהקדש דאתי מכח חולין!

148. וכתב הלקוטי הלכות: מה שאמרו "לא לקי", אינו מדוייק ואף אינו קדוש, אלא כיון שלגבי תמורה אמרו "לקי", אמרו בקדשים "לא לקי".

ולכאורה משמע מסידור הגירסא לדעת הלקוטי הלכות, שבקדשים לא קדיש גם בעולה ושלמים, והיינו, כסבור לומר עולה ואמר שלמים. [וכן משמע בהגהות הגר"א אות ג].

אבל בשיטה מקובצת [אות ה ובהשמטות אות ב] משמע שהגמרא אינה מדברת כלל לגבי קדשים באופן של כסבור לומר עולה ואמר שלמים.